

Gribskov Kommune
Rådhusvej 3
3200 Helsingø**Reference**
xx/CHB
Click or tap here to enter text.

Sendt pr. mail til: plan@gribskov.dk,

6. juni 2024

Høringsvar over lokalplansforslag 532.01 "Parkeringsplads ved stranden" inkl. miljøvurdering

1 Indledning

Gribskov Kommune har den 13. maj 2024 sendt lokalplan 532.01 ("Planforslaget") inkl. miljøvurdering i høring med sædvanlig 4 ugers høringsfrist til den 10. juni 2024.

Planforslaget vedlægges som **bilag 1** og miljørapporten ("miljøvurderingen") vedlægges som **bilag 2**.

Den væsentligste forskel på den nuværende lokalplan og Planforslaget, samt den egentlige årsag til ønsket om ny lokalplan, er, at Planforslaget tillader afholdelse af en årlig, tilbagevendende musikfestival, kaldet Musik i Lejet.

Gennem aktindsigtsanmodning har Klagerne fået adgang til vedlagte Væsentlighedsvurdering.

Væsentlighedsvurderingen består af et indledende dokument efterfulgt af bilag 1-4. De 5 dokumenter, der udgør Væsentlighedsvurdering, fremlægges som følger:

Bilag 3 – Forside, Væsentlighedsvurdering og vurdering af strengt beskyttede arter (bilag IV-arter)

Bilag 4 – Gribskov Kommunes Sammendrag af Væsentlighedsvurdering og vurdering ift. bilag IV-arter (bilag 1)

Bilag 5 – WSP Naturvurdering (version 4 af 10. maj 2024) (bilag 2)

Bilag 6 – Niras' kommentering af WSP's Naturvurdering (version 1 af 18. april 2024) (bilag 3)

Bilag 7 – Gribskov Kommunes vurdering af WSP's naturvurdering (bilag 4).

Væsentlighedsvurderingen og dens dele gennemgås nærmere under pkt. 7.3.

Miljøvurdering er udarbejdet i henhold til miljøvurderingslovens § 8, stk. 2, nr. 1, idet det anføres på Planforslaget s. 2:

"Gribskov har vurderet, at det ikke på forhånd kan udelukkes, at lokalplan 532.01 - Parkeringsplads ved Stranden, vil kunne få en væsentlig indvirkning på miljøet. Det skyldes, at musikfestivalen "Musik i Lejet" må forventes at påvirke omgivelserne. På denne baggrund har Gribskov Kommune afgrænset, hvilke påvirkninger, der ville kunne få en væsentlig indvirkning på miljøet."

Det skal i den sammenhæng nævnes, at en væsentlig årsag til, at der er foretaget en miljøvurdering, er, at Planforslaget geografisk er placeret inden for Natura 2000-område, nr. 135 Tisvilde Hegn og Melby

Overdrev ("Tisvilde Hegn"), strandbeskyttelseslinje, delvist § 3-beskyttet hede, samt at der i Natura 2000-området er registreret bilag IV-arter.

Det er i Planforslaget s. 2 angivet, at afgørelsen om miljøvurdering kan påklages til Planklagenævnet. Det bemærkes imidlertid, at der ikke er givet klagevejledning i miljøvurderingen.

Der er således ikke givet nogen konkret klagefrist for miljøvurderingsafgørelsen, hvorfor den sædvanlige 4-ugers frist må forudsættes, således at klagefristen herfor udløber samme dato som høringsfristen, dvs. 10. juni 2024.

Det bemærkes derfor, at der samtidig med indleveringen af dette høringssvar også indleveres klage til Planklagenævnet over Gribskov Kommunes miljøvurdering af Planforslaget

I klagen er indeholdt anmodning om opsættende virkning.

2 Klagerne

Klagerne består af følgende foreninger og privatperson:

Foreningen Danmarks Vilde Natur
Søndermølle 16
8789 Endelave
CVR.nr.: 42914142
(Se **bilag 8** for vedtægter og medlemsantal)

og

Tisvildelejeferien
Hovedgaden 108,
3220 Tisvildeleje

samt

Grundejer Jacob Borch
Hovedgaden 108 og 110
3220 Tisvildeleje
Matr.nr. 4b og 4a, Tisvildeleje, Tibirke
(nabo til Planforslaget og Natura 2000-området, Tisvildeleje Hegn og Melby Overdrev)

Herefter samlet nævnt som "Klagerne".

De naturfaglige vurderinger i nærværende høringssvar om påvirkning af planområdet er udarbejdet i samarbejde med Birgith Sloth, biolog og rådgivende konsulent inden for naturforvaltning.

3 Høringssvarets overordnede bemærkninger

Det gøres gældende, at miljøvurderingen som selvstændig afgørelse og/eller som sagsoplysningsproces, i nærværende sag lider af en væsentlig retlig mangel og dermed er ugyldig. Miljøvurderingen inkl. Væsentlighedsvurderingen vil derfor ikke kunne danne grundlag for vedtagelse af Planforslaget, og der vil derfor skulle udarbejdes en ny miljøvurdering, før Planforslaget kan vedtages. Det gøres hertil gældende, at afgørelse om miljøvurdering skal ophæves.

Der henvises i den forbindelse til Planklagenævnets afgørelse af 30. marts 2021¹.

Til støtte herfor gøres det gældende:

- Den af Gribskov Kommune foretagne miljøvurdering inkl. Væsentlighedsvurdering lider af væsentlige fejl og mangler.
- Væsentlighedsvurderingen er stærk mangelfuld, da flere beskyttede dyre- og plantearter er helt undladt, samt de øvrige beskyttede dyr- og plantearter alene er overfladisk, skrivebordsvurderet, uden der er foretaget en nødvendig undersøgelse af disse.
- Der på baggrund af den stærk mangelfulde væsentlighedsvurdering ikke er foretaget habitatkonsekvensvurdering af Planforslagets påvirkning på Nature 2000-området, bilag IV-arter og beskyttede fugle.
- Gribskov Kommunes oplysningsgrundlag er stærkt begrænset, da der ikke er foretaget konkrete, fysiske undersøgelser af de forskellige dyrearters yngle- eller rasteområde samt Planforslagets påvirkning af habitatnatur.
- Af ovennævnte årsager burde der som minimum have været foretaget en habitatkonsekvensvurdering af Planforslaget.
- Til støtte for, at en habitatkonsekvens burde have været foretaget, gøres det videre gældende, at Planforslaget opstiller afværgeforanstaltninger samt risikerer at påvirke Natura 2000-områdets bevaringsmålsætninger væsentligt.
- Den fortsatte ulovlige anvendelse af planområdet til musikfestival i nuværende omfang skaber risiko for uoprettelig skade på naturen.
- Væsentlighedsvurderingen ikke er fremlagt i offentlig høring, men alene er indhentet efterfølgende ved aktindsigtsanmodning.
- Der ikke er givet korrekt klagevejledning til miljøvurderingen.

Der henvises til uddybning af ovennævnte bemærkninger under pkt. 8.

I forhold til den eksisterende planlægning, herunder særligt den nuværende kommuneplan, er det Klagenes opfattelse, at:

- Planforslaget er uoverensstemmende med nuværende kommuneplanramme 8.D.05, da den ikke tillader afholdelse af musikfestival
- Planforslaget strider mod Gribskov Kommuneplan 2021-2033, herunder retningslinjer for Naturbeskyttelsesområde med særlige naturbeskyttelsesinteresser, bevaringsværdigt landskab og bevaringsværdigt kulturmiljø,
- Vedtagelse af Planforslaget vil med den nuværende miljøvurderings indhold og afgørelser, herunder Væsentlighedsvurderingen og manglende konsekvensvurdering, medføre, at planen vil anses som ugyldig og hjemvises.

4 Planforslagets indhold

Gribskov Kommune ("Kommunen") har siden 2009 tilladt afholdelse af musikfestival, "Musik i Lejet" ("MIL") på og ved et større parkeringsareal i Tisvildeleje.

I begyndelsen af 2024 kunne det konstateres gennem Kommunens whistleblowerordning og efterfølgende advokatundersøgelser, at området, hvor selve MIL har været afholdt, ikke havde nødvendige plangrundlag.

Idet Kommunen fortsat ønsker MIL afholdt på samme område, har Kommunen nu sendt Planforslag med tilhørende miljøvurdering i offentlig høring.

¹ I sag 21/01702

Planforslaget har derfor de facto karakter af en lovliggørende lokalplan.

Samtidig har Planforslaget bonusvirkning, da Planforslaget erstatter landzonetilladelser.

4.1 Omfanget af MIL

Lokalplansudkastets afgrænsning fremgår af kortbilag 1, Planforslaget s. 48. Der lægges op til en udvidelse af det nuværende område til også at omfatte strandområdet ud for område A samt ankomstområder øst og vest for parkeringspladsen. Ligeledes lægges der op til mulighed for at udvide trafikken ad skovruten gennem Tisvilde Hegn, idet der i planen oplyses, at der ”i ugen op til og efter festival, kan forventes en stigning på op til 500 køretøjer pr. dag. Disse vil primært køre på transportruten igennem Tisvilde Hegn”.

Ifølge Planforslagets formålsbestemmelse (§ 1), skal planen

- § 1.1 – fastholde områdets fortsatte anvendelse til parkeringsplads.
- § 1.2 – bevare den unikke landskabelige sammenhæng i Tisvildeleje mellem byen og stranden.
- § 1.3 – bevare og styrke den rekreative anvendelse af strandområdet under hensyn til områdets natur og landskabelige bevaringsinteresser.
- § 1.4 – muliggøre en årlig musikfestival og en årlig yoga-festival.

Formålsbestemmelsen i § 1.4 om muliggørelse af en årlig musikfestival og en årlig yoga-festival er således en ny aktivitet, der ikke tidligere har været tilladt.

Omfanget af MIL fremgår af Planforslagets §§ 10.1-10.28.

Ifølge Planforslaget skal musikfestivalen/MIL kunne rumme op til 10.000 besøgende og 3.000 frivillige inden for festivalsområdet, som angivet på kortbilag 4a, jf. § 10.2. På kortbilag 4a fremgår endvidere indhegningsområdet samt aktiviteter på stranden, uden for festivalsområdet.

Desuden betyder inddragelsen af parkeringspladsen (planområdet) til festivalsområde, at man under Festivalsperioden (se pkt. 4.1.2) midlertidigt, hvert år inddrager et større græsområde til parkering af 750 biler. Græsområdet er beliggende ved Godhavn St. og er til daglig fodboldbaner for bl.a. Godhavn Skole samt udpeget i lokalplan 71.99 til bl.a. daginstitution for børn og sportsanlæg.

4.1.1 Indretning – Planforslaget § 10.3, § 10.10, § 10.13 og §§ 10.13-10.28

Som det fremgår af Planforslagets kortbilag 4b, 5a og 5b, tillades der opstillet en lang række midlertidige konstruktioner, opstillinger mv.

Her skal særligt nævnes:

- Uden for festivalspladsen bl.a. (langs vejen ned til festivalspladsen/planområdet), jf. kortbilag 4b og 5b:
 - Et større indhegnet cykelparkeringsområde,
 - Containere,
 - Velkomstportaler op til 13 meter høje.
- Uden for festivalspladsen, bl.a. (på stranden), jf. kortbilag 4a og 5a:
 - Vildmarksbad, sauna, loungeområde,

- To kunstinstallationer,
- 6 lystårne, jf. kortbilag 6.
- På festivalspladsen, bl.a. jf. kortbilag 4a og 5a:
 - 1 stort lagerområde (D3),
 - 1 stort backstageområde (D2),
 - 3 store musikscener med en højde på max 18 meter (A1, A2 og A3),
 - 3 mindre musikscener,
 - 3 store bar/beskækningsområder (A4, A5, A6),
 - 5 mellemstore barområder (B3-B7) mv.

Det bemærkes hertil, jf. kortbilag 5a, at der alene planlægges 2 mindre toiletområder (C1 og C2) til de 10.000 deltagende gæster og 3.000 frivillige samt 3 ind-/udgange (E1, E8 og E7) fra hhv. vejareal, strand og klit/skov, herunder en nødudgang til skov (E9).

Samtidig hegnes hele festivalspladsen, jf. § 10.10.

Slutteligt tillader Planforslaget oplag i Festivalsperioden, se pkt. 4.1.2 nedenfor, og overnatning for de frivillige og kunstnere, jf. Planforslaget §§ 10.27-10.28.

4.1.2 Varighed og periode – Planforslaget §§ 10.2-10.9

Selve musikfestivalen må afholdes fast hvert år i uge 29, fra onsdag til lørdag, og søndagen i uge 30, jf. Planforslaget § 10.5. I Planforslaget er denne periode, onsdag til søndag, benævnt "Musik-festivalens arrangementer".

Torsdag-søndag i "Musik-festivalens arrangementer" må der afholdes koncerter i tidsrummet 13:00-05:00, mens der onsdag i "Musik-festivalens arrangementer" må afholdes koncerter i tidsrummet 13:00-22:00, jf. Planforslaget §§ 10.6-10.7.

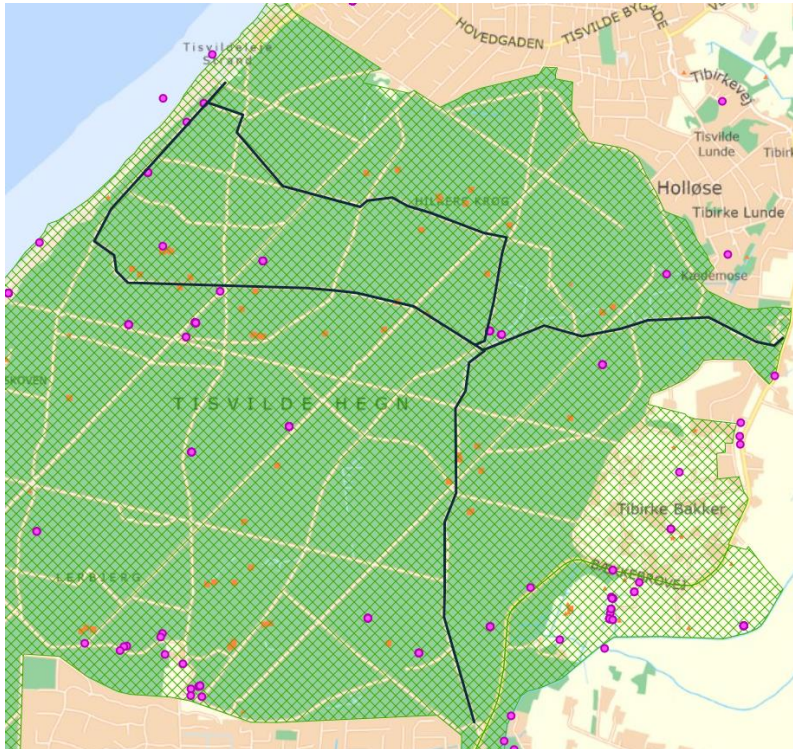
Fra mandag i uge 28 til torsdag i uge 29 må der ske opstilling af festivalkonstruktioner, mens der fra søndag i uge 29, fra kl. 05:00, til torsdag i uge 30 skal ske nedtagning af festivalkonstruktioner, jf. Planforslaget §§ 10.8-10.9.

Således spænder den samlede Festivalsperiode fra mandag i uge 28 til torsdag i uge 30, dvs. i alt 25 dage.

4.1.3 Skovkørsel med tung trafik

Som det fremgår af WSP's naturvurdering, jf. Væsentlighedsvurderings s. 12 og 13, så etableres der køreveje igennem Tisvilde Hegn.

På nedenstående kort ses med sorte streger indtegnet kørebaner, igennem Tisvilde Hegn, på de små skovstier. Med lilla prikker ses registrerede bilag IV-arter (se pkt. 6.2), og med røde prikker ses habitatdirektivets bilagsarter (se pkt. 6.1).

I alt måles kørebanerne til en længde på ca. 10,5 km. Det vil ifølge Væsentlighedsvurderingen, sam-mendrag (bilag 4, s. 3) medføre, at ca. 100 lastbiler kører igennem skoven før og efter festivalafholdel-sen. Dette svarer således til i alt ca. 400 ture fra uge 28 til torsdag i uge 30 i tidsrummet kl. 08:30-22:00 med en forventet kørselshastighed på maks. 30 km/t.

Dette vil ifølge Gribskov Kommune trække støj igennem skoven, men kommunen afviser dog, at denne kørsel vil have nogen direkte påvirkning af habitatnaturen, da lastbilerne benytter eksisterende skovveje.

Som **bilag 9** fremlægges billeder fra sidste års lastbilkørsel gennem Tisvilde Hegn.

5 Kommuneplan

5.1 Kommuneplanramme

Det er Klagernes opfattelse, at den nuværende kommuneplanramme 8.D.05 ikke kan rumme Planud-kastet. Kommuneplanrammen fastlægger således den generelle anvendelse til offentlige formål samt den specifikke anvendelse til offentlige formål, parkeringsanlæg, strandparkering og lignende i tilknyt-ning til strandområdet.

Anvendelse af område til musikfestival mv. er dermed uoverensstemmende med den nuværende kom-muneplanramme 8.D.05. Der ses ikke at være sendt ny kommuneplanramme i høring.

5.2 Særlige naturbeskyttelsesinteresser

Planområdet er udpeget som ad naturbeskyttelsesmæssig interesse, jf. Kommuneplanens s. 19-21, og et naturbeskyttelsesområde med særlige naturbeskyttelsesinteresse, da Tisvilde Hegn og Området er beliggende inden for et udpeget natura 2000-område, herunder udlagt som natura 2000-habitatområde efter habitatbekendtgørelsen, samt et fredskovs område og område for urørt skov efter skovloven. Des-uden er Tisvilde Hegn del af Nationalpark Kongernes Nordsjælland jf. lov om Nationalparker samt be-kendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Af samme årsag er Området en del af den samlede skovmatrikel 1a, der er ejet af Naturstyrelsen. Det er uklart, om, eller i hvilket omfang, Naturstyrelsen har været inddraget i nuværende festivalsaktivitet.

I Tisvilde Hegn er der bl.a. registreret bilag IV-arter ved markfirben, sortpletet blåfugl, stor vandsalamander og en lang række flagermusarter, mens der i havet ud for Området er registreret bilag IV-arten Marsvin, jf. habitatdirektivets bilag 1.

Det fremgår bl.a. af Kommuneplanens retningslinjer (s. 79 ff.) for "Naturbeskyttelsesområde med særlige naturbeskyttelsesinteresser", at der

- *"... ikke må lokalplanlægges for formål, der forringer naturtilstanden væsentligt eller vanskeliggør, at områderne kan udvikles til naturområder..." (pkt. 2.1.2)*
- *"... så vidt muligt friholdes for byggeri og anlæg. Eventuelt nyt byggeri og anlæg skal placeres og udformes, så der tages hensyn til naturinteresserne." (pkt. 2.1.5)*
- *"... ikke må ændres, hvis det forringer naturværdien eller muligheden for at styrke eller genoprette den" (pkt. 2.1.7).*
- *"... ikke må der ikke gives tilladelse til aktiviteter, som kan forringe forholdene for de arter og naturtyper, som områderne er udpegede for"*

I forlængelse heraf følger det af planlovens § 13, stk. 1, nr. 4 og nr. 7, at der ikke må lokalplanlægges i strid med en Natura 2000-plan efter miljømålsloven eller en Natura 2000-skovplan efter skovloven.

Det er Klagerens opfattelse, at Planudkastet er uoverensstemmende med denne retningslinje.

5.3 Bevaringsværdigt landskab og kulturmiljø

Området er i Kommuneplanen (s. 96 ff.) udpeget som en del af et bevaringsværdigt landskab, hvilket i henhold til retningslinjerne betyder, at

- *"... tilstanden eller arealanvendelsen af særligt værdifulde sammenhængende helheder eller enkeltelementer ikke (må) ændres, hvis det forringer deres værdi" (pkt. 2.2.1).*
- *"Tilstanden og arealanvendelsen i de bevaringsværdige landskaber må kun ændres, såfremt det kan begrundes ud fra væsentlige samfundsmæssige hensyn, eller såfremt det ud fra en konkret planmæssig vurdering kan ske uden at tilsidesætte de særligt værdifulde sammenhængende helheder eller enkelte elementer" (pkt. 2.2.2).*
- *"Inden for de bevaringsværdige landskaber må der som hovedregel ikke planlægges eller gennemføres byggeri og anlæg ud over det, der er erhvervmæssigt nødvendigt for driften af landbrug, skovbrug og fiskeri, eller inddrages arealer til byudvikling, råstofindvinding og placering af ren jord" (pkt. 2.2.3).*

Videre anføres det i Kommuneplanen:

"Områder med bevaringsværdigt landskab er særligt sårbare over for indgreb, som afgørende ændrer landskabsbilledet. Ændringer kan medføre, at forskellene mellem karakteristiske landskabstyper udviskes. Kysten er generelt sårbar overfor menneskets indgreb, men genoprettes hurtigt, når indgrebene ophører. Den største trussel mod kystlandskabet er tabet af muligheden for at færdes langs kysten."

Området er i Kommuneplanen (s. 102 ff.) udpeget som en del af et bevaringsværdigt kulturmiljø, hvilket i henhold til retningslinjerne betyder, at

- *"... tilstanden eller arealanvendelsen af særligt værdifulde sammenhængende helheder eller enkeltelementer ikke (må) ændres, hvis det forringer deres værdi eller muligheden for at styrke eller genoprette deres værdi. (2.3.1).*
- *"Tilstanden og arealanvendelsen indenfor værdifulde kulturmiljøer må som hovedregel kun ændres, såfremt det kan begrundes ud fra væsentlige samfundsmæssige hensyn, og såfremt*

det ud fra en konkret vurdering kan ske uden at tilsidesætte de særligt værdifulde sammenhængende helheder eller enkelte elementer (2.3.6).

Afholdelse af musikfestival syntes ikke at være overensstemmende med kommunens egne retningslinjer eller i øvrigt foreneligt med opretholdelse af et bevaringsværdigt landskab og kulturmiljø.

6 Planforslagets omgivelser og påvirkninger

Området for Planforslaget er på nuværende tidspunkt en del af lokalplan 72.99 (**bilag 10**) fra 2001, der bl.a. har til formål at bevare den unikke landskabelige sammenhæng i Tisvildeleje mellem byen og stranden, bevare og styrke den rekreative anvendelse af strandområdet under hensyn til områdets biologiske og landskabsmæssige bevaringsinteresser samt bevare det kulturhistoriske miljø omkring Lejet og stejlepladsen under hensyntagen til en nutidig anvendelse.

Området for Planforslaget ligger nærmere præcist inden for lokalplan 72.99, delområde IV, hvis anvendelsesbestemmelse lyder således:

"Område IV må kun anvendes til offentlige formål, herunder strand, stejleplads, bådeoplæg, parkeringsplads, skov med offentlig adgang samt mindre bygningsanlæg i tilknytning til disse formål, f.eks. kiosk, toiletter, badehuse livredderstation, redskabsskure mv."

Ønsket om afholdelse årligt af MIL har derfor afstedkommet det nuværende Planforslag med tilhørende miljøvurdering, idet Gribskov Kommune har foretaget følgende vurdering:

"Gribskov har vurderet, at det ikke på forhånd kan udelukkes, at lokalplan 532.01 - Parkeringsplads ved Stranden vil kunne få en væsentlig indvirkning på miljøet. Det skyldes, at musikfestivalen "Musik i Lejet" må forventes at påvirke omgivelserne. På denne baggrund har Gribskov Kommune afgrænset, hvilke påvirkninger, der ville kunne få en væsentlig indvirkning på miljøet."

Denne vurdering og den udarbejdede miljøvurdering skal ses i lyset af naturbeskyttende registreringer, som er gældende inden for og omkring Planforslagets område.

Vedtagelsen af nyt plangrundlag forudsætter således bl.a., at habitatdirektivet² og fuglebeskyttelsesdirektivet³ er overholdt.

Habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet er implementeret i bl.a. naturbeskyttelsesloven⁴, miljøbeskyttelsesloven og miljømålsloven⁵ m.v. for internationale naturbeskyttelsesområder. Videre er der på området udstedt flere relevante bekendtgørelser, herunder habitatbekendtgørelsen⁶, artfredningsbekendtgørelsen⁷, og bekendtgørelse om klassificering og fastsættelse af mål for naturtilstanden i internationale naturbeskyttelsesområder⁸, der bl.a. implementerer dele af EU's direktiver.

I henhold til miljørapportens konklusion på afgrænsningsnotatet (bilag 2, s. 78) fremgår det, at Planforslaget er blevet miljøscreenet for følgende forhold:

"... befolkning, sundhed & sikkerhed, biologisk mangfoldighed (flora og fauna), landskab og jordbund, vand, luft, støj, klimatiske faktorer, kulturarv, ressourcer og affald, visuel effekt, socioøkonomiske effekter og det indbyrdes forhold mellem disse faktorer."

² Rådets direktiv (92/43) af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter

³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (2009/147) af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle

⁴ Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse

⁵ Lovbekendtgørelse nr 692 af 26. maj 2023 om miljømål m.v. for internationale naturbeskyttelsesområder

⁶ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

⁷ Bekendtgørelse nr. 521 af 25. marts 2021 om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt

⁸ Bekendtgørelse nr 653 af 19. maj 2020 om klassificering og fastsættelse af mål for naturtilstanden i internationale naturbeskyttelsesområde

På baggrund af denne screening af Planforslaget har Gribskov Kommune vurderet, at planen ikke vil kunne "... medføre væsentlige miljøpåvirkninger, for så vidt angår bymønsteret, bystrukturen, kulturmiljøet eller landskabet...", og heller ikke "... påvirke beskyttede eller sårbare naturområder i henhold til naturbeskyttelsesloven, skovloven, museumsloven med flere, samt udpegninger i Gribskov Kommuneplan 2021-33."

Slutteligt er i samme konklusion bemærket, at lokalplansudkastet muligvis vil "... kunne medføre miljøpåvirkning af tilstødende naboer, for så vidt angår støj, affald, trafik, samt menneskers sikkerhed for så vidt angår trafik..."

Lokalplanforslaget er derfor alene for områderne støj, affald og trafik undergået en miljøvurdering.

6.1 Natura 2000-området samt udpegningsgrundlaget

Planforslaget er geografisk placeret inden for Natura 2000-området nr. 135 "H119 Tisvilde Hegn og Melby Overdrev" ("Tisvilde Hegn"), og området er sammen med resten af det store Natura 2000-område ejet af Naturstyrelsen. Miljøministeriet v/Naturstyrelsen er samtidig ansvarlig myndighed for de danske habitatområder, herunder Natura 2000-områderne, og dermed pligtig til at føre tilsyn med områderne.

Miljøstyrelsen har for Tisvilde Hegn udarbejdet Natura 2000-plan, 2022-2027 (**bilag 11**).

Ifølge Natura 2000-planens udpegningsgrundlag (s. 12) fra februar 2022 er følgende særligt beskyttede dyrearter og naturtyper udpeget til at bebo og vokse i Tisvilde Hegn:

2.2 Områdets udpegningsgrundlag

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 119		
Naturtyper:	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit* (2130)	Klithede* (2140)
	Havtomklit (2160)	Skovklit (2180)
	Klitlavning (2190)	Enebærklit* (2250)
	Søbred med småurter (3130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Tidvis våd eng (6410)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor (9110)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Stilkeke-krat (9190)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Grøn buxbaumia (1386)	Stor kærguldsmed (1042)
	Stor vandsalamander (1166)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de tal-koder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Ovennævnte artsliste er således oplyst efter Habitatdirektivets bilag II og udgør således udpegningsgrundlaget for Tisvilde Hegn, mens Tisvilde Hegn er omfattet af de naturtyper, som er nævnt i Habitatdirektivets bilag I.

Fælles for denne udpegningsgrundlag af et Natura 2000-område efter Habitatdirektivets art. 3 er, at der er tale om opretningen af et sammenhængende økologisk net af særlige bevaringsområder, som skal sikre, at de arter og naturtyper, som det enkelte område er udpeget for, ikke påvirkes negativt, at arten og naturtypens bevaringsstatus fastholdes eller forbedres, og at der ikke skabes hindringer for at opnå Habitatdirektivets målsætning om gunstig bevaringsstatus.

For Tisvilde Hegns artsliste gælder der således en overordnet forpligtelse til at opretholde og evt. genoprette disse inden for Natura 2000-området.

Følgende habitatplanter- og arter er inddraget i sammendraget af Væsentlighedsvurdering (bilag 4, s. 3):

Grøn buxbaumia:

Det er Gribskov Kommunes vurdering, at plantearten ikke er registreret inden for eller i nærheden af Planforslaget samt at ændring af mængden af dødt ved ikke ændres, og at mosarten ikke påvirkes af Planforslaget.

Af Miljøstyrelsens Natura 2000-basisanalyse for Tisvilde Hegn (**bilag 12**)⁹ fremgår det yderligere på s. 41, at plantearten har dansk hovedudbredelse netop her i Tisvilde Hegn, men at der gennem ny viden om planten kan konstateres, at plantearten ikke kun vokser på dødt ved, men også langs vejkanter/skrænter (min fremhævnings):

*”Grøn buxbaumia er i Danmark fortrinsvis fundet i skove med lang kontinuitet i den kontinentale region. Arten vokser overvejende på sur jordbund på gamle skovvejsskrænter og i tilknytning til aldrende granstubbe i ældre bøgeskov med indslag af rødgran eller ædelgran, **eller i lysstillede områder i rød- og ædelgranbevoksninger. Voksestederne er karakteriseret ved at være relativt fugtige og beskyttede mod udtørring fra sol og vind f.eks. på den nordvendte side af skovvejsskrænter.** Bestandsstørrelsen opgøres ved optælling af antallet af sporehuse. Arten blev i forbindelse med overvågning i NOVANA-programmet fundet et enkelt sted i Gribskov i 2014. I denne overvågningsperiode blev arten i 2017 fundet på flere nordsjællandske lokaliteter og endvidere et par steder i Nordjylland”.*

Stor vandsalamander:

Gribskov Kommune vurderer ikke, at Planforslaget påvirker arten eller områdets økologiske funktionelitet for arten, da 1) planområdet ikke er et egnet yngle- eller rasteområde, 2) planområdet ikke er paddeegnet, 3) arten ikke er støj- og lysfølsom og 4) Planforslaget ikke ændrer i artens levesteder.

Stor kærguldsmed:

Gribskov Kommune vurderer ikke, at Planforslaget påvirker arten eller områdets økologiske funktionelitet for arten, da 1) planområdet ikke er et egnet yngle- eller rasteområde, 2) artens vandhuller ikke påvirkes, 3) arten ikke er støjfølsom og at lyspåvirkning ikke påvirker artens fødesøgningsmuligheder og 4) Planforslaget ikke ændrer i artens levesteder.

De øvrige habitatarter nævnt i udpegningsgrundlaget er ikke indeholdt i Væsentlighedsvurderingen.

Det skal i den forbindelse også nævnes, at de øvrige i udpegningsgrundlaget naturtyper – Havtornklit, Skovklit, Hvid klit og Stilk-egekrat omgiver Planforslaget samt ruten for skovkørsel (pkt. 4.1.3), jf. nedenstående kortoversigt:

⁹ Miljøstyrelsens Natura 2000-basisanalyse 2022-2027, revideret udgave fra november 2021, Tisvilde Hegn og Melby Overdrev, Natura 2000-område nr. 135, Habitatområde H119.

Videre fremgår af Natura 2000-planen Tisvilde Hegns overordnede bevaringsmålsætninger samt konkrete målsætninger for naturtyper og arter.

Således lyder de overordnede bevaringsmålsætninger:

- *"At områdets naturtyper udgør et sammenhængende naturområde med naturlig dynamik mellem det tilgrænsende hav og den kystnære terrestriske natur præget af store arealer af lysåbne klittyper og skovnaturtyper som især skovklit (2180) samt bøg på mor (9110) og stilkegekrat (9190).*
- *At området sikres levesteder for den særligt udbredte, men sjældne grøn buxbaumia med et væsentligt indhold af ældre løv- og nåleskov med højt indhold af dødt ved.*
- *At områdets naturtyper med stærkt ugunstig bevaringsstatus, som omfatter alle klittyperne og den for Danmark særlige store forekomst af skovklit (2180), sikres, og forekomsterne øges og sammenkædes, hvor det er muligt. Ved interessekonflikt prioriteres lysåbne klittyper.*
- *At der i området sikres levesteder for stor vandsalamander og stor kærguldsmed.*
- *At det prioriteres, at kildevæld* (7220) er lysåbne, medmindre en beskyttet tilstand skyldes en ældre bevoksning af træer.*

- *Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtyperne hensigtsmæssig drift/pleje og hydrologi, en lav næringsstofbelastning samt gode spredningsmuligheder for naturtypernes karakteristiske og sjældne arter samt for arterne på udpegningsgrundlaget.*
- *Den økologiske integritet for området sikres derudover ved god vandkvalitet gennem reduceret tilførsel af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer, hvilket reguleres gennem vandområdeplanerne.”*

Videre lyder de konkrete bevaringsmålsætninger for naturtyper og arter:

”I området skal der være mulighed for en naturforvaltning, hvor man gør brug af naturens egne dynamikker. I forbindelse med forvaltningen skal der tages hensyn til, om naturtyper eller arter på udpegningsgrundlaget kan være følsomme over for en sådan forvaltning, eksempelvis de som er nævnt under de overordnede målsætninger.

De konkrete målsætninger bygger på grupperinger af naturtyper og habitatarter. Se bilag 1 for oversigt over, hvilke naturtyper og arter de forskellige grupper indeholder.

Generel

- *Den samlede forekomst af naturtyper og arters levesteder i Natura 2000-området, uanset om de er kortlagt, skal være stabil eller i fremgang, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.*

Terrestrisk habitatnatur

Der er kortlagt ca. 665 ha terrestriske habitatnaturtyper i området. Heraf er ca. 25 ha kategoriseret som naturtyper knyttet til overvejende vådbund, ca. 156 ha som naturtyper knyttet til overvejende tørbund og ca. 484 ha som naturtyper knyttet til flyvesand.

- *For naturtyper med et tilstandsvurderingssystem skal der fortsat være mindst 184 ha naturtyper knyttet til flyvesand i tilstandsklasse I-II. Naturtyper i klasse III-V skal være i fremgang mod tilstandsklasse I-II, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.*
- *For naturtyper uden tilstandsvurderingssystem er målet at bidrage til gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Det betyder, at det samlede areal skal være mindst 395 ha. For de skovbevoksede naturtyper, skal andelen af store træer og dødt ved være stabil eller stigende. Skovnaturtyper sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje. Der kan dog være tale om en dynamisk situation, hvor det ikke nødvendigvis er de samme forekomster, der over tid bidrager til sikring af en skovnaturtype.*

Arter

- *For arter med et tilstandsvurderingssystem er målet, at tilstanden og det samlede areal af levesteder i tilstandsklasse I-II er stabil eller i fremgang. Levesteder i tilstandsklasse III-V skal være i fremgang mod tilstandsklasse I-II, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.*
- *For arter uden et tilstandsvurderingssystem er målet, at bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Levestedernes tilstand (vurderet i form af forekomst og udbredelse) og det samlede areal skal være stabilt eller i fremgang.”*

Søer under 5 ha

- *For søer under 5 ha i tilstandsklasse I-II er målet, at tilstanden skal være stabil eller i fremgang. Søer under 5 ha i tilstandsklasse III-V skal være i fremgang mod tilstandsklasse I-II, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.*

6.2 Registrerede bilag IV-arter:

I tillæg til ovennævnte beskyttede dyrearter og naturtyper i udpegningsgrundlaget er der ifølge Miljøstyrelsens "Arealinformation – Danmarks Miljøportal" registreret en lang række bilag IV-arter i og omkring Planforslaget samt i og omkring Tisvilde Hegn. Disse særligt beskyttede dyrearter og naturtyper er op-listet på Habitatdirektivets bilag IV, litra a) (dyrearter) og litra b) (plantarter).

Det drejer sig bl.a. om:

- Markfirben (i Tisvilde Hegn, herunder på og omkring Tisvilde Hegns skovveje samt inden for Planforslaget)
- Marsvin (i havet ude foran festivalspladsen)
- Vandflagermus, dværgflagermus, trolldflagermus, sydflagermus/skimmelflagermus og frynseflagermus
- Spidssnudet frø
- Stor vandsalamander
- Stor kærguldsmed
- Sortplettet blåfugl

Disse arter er således særskilt nævnt på habitatdirektivets bilag IV og er underlagt en særlig streng beskyttelsesordning efter habitatdirektivet og den danske implementering af reglerne i habitatbekendtgørelse, jf. pkt. 7.2.

Det bemærkes, at disse registreringer udgør et minimum billede af den aktuelle forekomst af bilag IV-arter i området.

Som det fremgår, er arterne stor vandsalamander og stor kærguldsmed både en del af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området, Tisvilde Hegn, og registrerede bilag IV-arter.

Flagermus:

Gribskov Kommune behandler alle de registrerede flagermusarter samlet, dvs. både skimme-, syd-, brun-, trolld-, vand-, dværg- og langøret flagermus. Det er kommunens vurdering, at der ikke sker en forsættelig forstyrrelse af flagermusene ved lys og lyd, eller en beskadigelse eller ødelæggelse af flagermusenes yngle-rasteområder ved lys og lyd. Begrundelsen herfor er:

- 1) At de til Planforslaget tilhørende træer ikke udgør yngle- eller rastested for flagermusen,
- 2) At de nærmeste træer uden for Planforslaget ikke vurderes at udgøre yngle- eller rastesteder for flagermusene,
- 3) de nærmeste rasteområder, der vil være støj- og lyspåvirkede, vil kun være det i 3-4 dage, hvorfor Gribskov Kommune har vurderet, at det ikke falder under betegnelsen "langvarig lyspåvirkning".

Festivalen foregår i flagermusenes yngletid, hvor de ikke kan flytte deres unger, og hvor de har stort behov for at kunne søge føde i nærområdet. I høringsmaterialet henviser kommunen til, at der ikke findes ynglekolonier i nærheden af planområdet, "da der ikke findes egnede flagermustræer tæt på". Det forholder sig imidlertid således, at kun ynglekolonier af vandflagermus og brunflagermus er i træer, mens sydflagermus og skimmelflagermus altid er i huse. De resterende arter, der findes i Tisvilde Hegn, kan have ynglekoloni i huse såvel som træer.

Flagermus bruger ekkolokalisering til at fange deres bytte, og deres meget fine og raffinerede høresans formodes at være i risiko for skade fra lyde ved selv lavt decibel niveau. Deres overlevelse er endvidere i risiko, når de udsættes for lyd, som griber ind i deres evne til at fange fødeemner. Forskning viser, at i områder med støj findes der mindre flagermusaktivitet.

I den netop udkomne opdaterede håndbog fra Aarhus Universitet vedr. bilag IV arter af flagermus fremgår:

”Fra midt på foråret eller først på sommeren samles de yngledygtige flagermushunner i såkaldte ynglekolonier på særligt gunstige dagopholdssteder. En ynglekoloni er en gruppe af ynglende hunner. Der kan være fra ganske få op til flere hundrede hunner i en sådan koloni. I ynglekolonien fødes ungerne fra omkring midten af juni og lidt ind i juli – afhængigt af arten, vejret mm. (Møller m.fl. 2013). Hos mange arter føder hver hun kun én unge, men nogle arter får ofte to unger.”

Samtidig er det vurderingen fra Gribskov Kommune, at flagermusene i de 3-4 dage vil have rig mulighed for at finde alternative fourageringsområder i den øvrige del af Tisvilde Hegn.

Markfirben:

Det er Gribskov Kommunes vurdering, at lokalplansområdet og stranden ikke er egnet yngle- eller rasteområde eller opholdsområde for markfirbenet. Markfirbenet har i stedet naturligt habitat i den lysåbne natur, herunder Hvid Klit, der grænser op til og ligger inden for Planforslaget. Da markfirbenet, ifølge Gribskov Kommune, hverken vil påvirkes af støj eller lys fra MIL, og ikke-betalende besøgende ikke vil opholde sig i habitatnatur, kan Gribskov Kommune afvise, at markfirbenet og dens yngle- og rasteområder påvirkes.

Markfirbenet er et særligt sårbart dyr, hvor æggene først udklækkes fra midt august til og med september.

Særligt ved undersøgelse (feltarbejde) af markfirbenets yngle- eller rasteområde skal man følge den tekniske anvisning og kigge efter dem tre gange med sidste besigtigelse i august, hvorfor man derfor ikke vil kunne vurdere festivalens påvirkning på markfirbenet før efter Festivalperioden.

Marsvin:

I havet ude for Planforslaget lever marsvinet. Derudover er marsvin udpegningsgrundlag for Natura 2000-området Gilleleje Flak og Tragten nr 195 samt Habitatområde nr 171 beliggende ud for Nordkysten fra Rågeleje til øst for Gilleleje. Marsvin yngler i dette område, men ses tillige ofte langs kysten mod vest herunder ud for Tisvildeleje.

Marsvin føder deres unger fra april til oktober, med højdepunkt i juni-juli. Marsvineunger er fuldstændigt afhængige af deres mor i de første 10-11 levemåneder, hvor de dier og langsomt skal lære at klare sig selv. Marsvin er i hele denne periode følsomme over for forstyrrelser, som bl.a. kan føre til, at mor og kalv kommer væk fra hinanden.

Forskerne har konkluderet, at selv mindre forstyrrelser, som reducerer indtag af føde med 10 %, kan medføre manglende ynglesucces.

Undersøgelser har vist, at det kan forventes, at der ved lavfrekvent lyd i havet vil være mere spredning af lydeffekten, og at der selv ved højere frekvens er risiko for, at lyde på over 150dB kan sprede sig adskillige km og i værste scenario op til 100 km derfra.

Det er påvist, at selv lavere støjniveau påvirker bl.a. marsvin mere end 70 km borte. Der er derfor risiko for, at marsvin forstyrres og forlader vigtige fødesøgningsområder.

Det er dog Gribskov Kommunes vurdering, at marsvinet ikke påvirkes af MIL, da støj fra musikfestival og badende gæster bremses under vandoverfladen.

6.3 Fugle

Foruden ovennævnte beskyttede arter og naturtyper, er der også konstateret vilde fugle, herunder bl.a. natravn, sortspætte, hedelærke og rødrygget tornskade, der er beskyttet efter EU's direktiv om beskyttelse af vilde fugle ("Fuglebeskyttelsesdirektivet") og optaget på direktivets liste i bilag 1.

Selvom området i og omkring Planforslaget ikke er udpeget fuglebeskyttelsesområde iht. direktivet, gælder der fortsat en forpligtelse til at sikre, at ovennævnte bilag 1-oplistede fugle overlever og formerer sig i deres udbredelsesområde, jf. Fuglebeskyttelsesdirektivets art. 4, stk. 1.

Hertil skal Danmark indføre en generel ordning til beskyttelse af de ovennævnte artikel 1-beskyttede fuglearter, hvorefter der efter Fuglebeskyttelsesdirektiver gælder et forbud mod:

- a) forsætligt at dræbe eller indfange dem, uanset hvilken metode der anvendes
- b) forsætligt at ødelægge eller beskadige deres reder og æg samt fjerne deres reder
- c) at indsamle deres æg i naturen og opbevare disse, også selv om de er tomme
- d) forsætligt at forstyrre fuglene navnlig i yngletiden, i det omfang, en sådan forstyrrelse har væsentlig betydning for formålet med dette direktiv
- e) at være i besiddelse af fugle af arter, som det ikke er tilladt at jage og indfange.

Det bemærkes, at tidspunktet for MIL, samt det at kørsel gennem skoven sker i op til to uger før festivalen, medfører potentielt overlap med yngleperiode, hvor visse arter af sårbare rovfugle samt rødrygget tornskade, der findes på Fugledirektivets liste, stadig fodrer unger, og hvor forstyrrelser kan medføre tab af unger.

6.4 Øvrige nærtliggende Natura 2000-områder:

Tæt på Planforslaget og Tisvilde Hegn ligger følgende Natura 2000-områder med følgende udpegningsgrundlag af dyre- og plantearter:

Hesselø med omkringliggende stenrev – ca. 22 km

H112 Hesselø med omliggende stenrev		
Kode	Udpegningsgrundlag	Forventes udtaget
1364	Gråsæl	
1365	Spættet sæl	
1110	Sandbanke	
1150	Lagune*	
1170	Rev	
1210	Strandvold med enårige planter	X
1220	Strandvold med flerårige planter	
1230	Kystklint/klippe	
1330	Strandeng	
2130	Grå/grøn klit*	
3150	Næringsrig sø	
6210	Kalkoverdrev*	X
6230	Surt overdrev*	
6410	Tidvis våd eng	X
7230	Rigkær	

Særlig bemærkes det om den spættede sæl, at arten er beskyttet under Habitatdirektivets bilag II og er en væsentlig årsag til udpegningen af Hesselø, som ligger omkring 20 km fra kysten. Hesselø og de omkringliggende stenrev udgør NATURA 2000 område nr. 128 og Habitatområde H 112.

En af Danmarks største ynglekolonier for spættet sæl findes her. Yngleperioden for spættet sæl strækker sig fra 1. maj til 15. juli, hvor ungerne dier hos deres mødre i op til fem uger. I denne periode jager hunnen intensivt for at producere den meget fedtholdige mælk, som får ungerne til at tage op til et kilo på om dagen.

Spættet sæl søger føde mellem Hesselø og kysten langs Tisvilde, hvor fraværet af havn/marina betyder at kysten langs planområdet nyder fraværet af motoriserede både.

Ynglesuccesen er meget følsom over for støj. Forstyrrelser i ynglesæsonen kan føre til fravalg af ynglepladser, nedsat ynglesucces, tab af kontakt mellem unger og mødre, eller at ungerne dør i deres første vinter, hvis de ikke har fået tilstrækkelig næring i dieperioden.

Kommunen har ikke vurderet påvirkningen i denne meget sårbare periode for sælerne.

Gilleleje Flak og Tragten – ca. 7,5 km:

H171 Gilleleje Flak og Tragten

Kode	Udpegningsgrundlag	Forventes udtaget
1351	Marsvin	
1110	Sandbanke	
1170	Rev	

Arresø, Ellemose og Lille Lyngby Mose – opstødende til Tisvilde Hegn:

H118 Arresø, Ellemose og Lille Lyngby Mose

Kode	Udpegningsgrundlag	Forventes udtaget
1014	Skæv vindelsnegl	
1016	Sumpvindelsnegl	
1042	Stor kærguldsmed	
1166	Stor vandsalamander	
3130	Søbred med småurter	
3140	Kransnålalge-sø	
3150	Næringsrig sø	
3160	Brunvandet sø	X
3260	Vandløb	
6210	Kalkoverdrev*	
6410	Tidvis våd eng	
6430	Urtebræmme	
7140	Hængesæk	
7230	Rigkær	
9110	Bøg på mor	
9130	Bøg på muld	
9160	Ege-blandskov	
9190	Stilkeke-krat	
91D0	Skovbevokset tørvemose*	
91E0	Elle- og askeskov*	

6.5 Øvrige beskyttelser af natur:

6.5.1 Strandbeskyttelseslinje

Planforslaget er beliggende inden for strandbeskyttelseslinjen (vist med orange), jf. naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 1, hvorefter der som udgangspunkt gælder et forbud mod at ændre tilstanden af strandbredder eller andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen.

Efter fast Natur- og Miljøklagenævnspraksis er dispensationsadgangen yderst restriktiv og kan kun gives, hvis særlige forhold gør sig gældende.

Kystdirektoratet meddelte 20. januar 2024 fornyet dispensation frem til 2028 til afholdelse af MIL inden for strandbeskyttelseslinjen. Dispensationen fremgår af **bilag 13**, hvoraf en række rammevilkår fremgår, herunder bl.a. at arrangementet alene kan afholdes... *"i uge 29 i en periode på op til 4 dages varighed. Opstilling kan påbegyndes 14 dage før 1. festivaldag og arealet skal være ryddet senest 6 dage efter sidste festivaldag."*

Det skal i den forbindelse nævnes, at der er i Planforslaget gives tilladelse til afholdelse af 5 dages musikfestival, samt en uges op- og ned sætning før og efter festivalens afholdelse.

Der er således en tidsmæssig uoverensstemmelse mellem Kystdirektoratets dispensationsvilkår og Planforslagets bestemmelse.

6.5.2 § 3-beskyttet hede:

Det på kortet, opstødene til og beliggende inden for Planforslagets areal, der er omkranset med blå farve, er et hedearreal (Hvid klit), der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2, nr. 1. Der må efter bestemmelsen ikke foretages ændringer i tilstanden af hedeararealet.

Det bemærkes, at samme hedearreal (Hvid Klit) er omfattet af habitatnaturen og er opholds- og ynglested for bilag IV-arten, markfirbenet, jf. pkt. 6.2.

Ifølge Planforslaget s. 37-38 vil ca. 1.800 m² af § 3-området blive indeholdt i den sydvestlige del af planområdet, herunder vil der være adgang til område Vest gennem habitatnatur, jf. Planforslagets kort-bilag 6.

Da Planforslaget ikke tillader installationer eller bygninger inden for området, har Gribskov Kommune vurderet, at der ikke sker tilstandsændring af § 3-arealet.

Kommunen har i stedet sikret området ved at lade det indhegne fremover.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at § 3-området siden musikfestivalens begyndelse i 2009 har været under kraftig påvirkning, og således været under mærkbar tilbagegang ved dannelse af ørkenlignende landskab.

Den henvises i den forbindelse til korrespondancen af 1. februar 2024 med skovfogeden fra Naturstyrelsen Nordsjælland (**bilag 14**), hvor der på s. 1 og 2 ses billeder af Hvid Klit og dens tilbagetog over tid. Her anfører skovfogeden, at *"... det som MIL har tilført der i området lokal, er ren ørkendannelse som kan illustreres med ortofot fra før og efter MIL kom for alvor der i 2016."*

6.5.3 Grønt Danmarkskort

Tisvilde Hegn og dermed Planforslaget er udpeget til Grønt Danmarkskort, hvor man herefter ønsker at sikre og sprede natur- og leveområder for dyr og planter samt dermed varetage naturbeskyttelsesinteresserne. Disse retningslinjekrav til Gribskov Kommunes kommuneplanlægning følger af planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 114.

6.5.4 Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Med hjemmel i nationalparkloven¹⁰ § 3, er Tisvilde Hegn – og dermed Planforslaget – udpeget som en del af Nationalpark Kongernes Nordsjælland, jf. bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland¹¹.

6.6 Planforslagets støjpåvirkning

Miljøvurderingen indeholder på baggrund af notat af 6. maj 2024 om støjforhold (miljøvurderingens s. 79 ff.) en vurdering af visse støjforhold, som Planforslaget måtte medføre.

Det bemærkes indledningsvist, at vurderingen af støjforholdene alene vedrører støj fra festivalspladsen under festivalens afholdelse samt ved optagning og nedtagning. Støjevurderingen er derfor ikke udarbejdet med henblik på at belyse støjens konkrete påvirkning af dyr og natur, men alene en generel estimering af støjens færden over skov og mod Tisvildeleje by.

Af miljøvurderingens støjnotat (s. 87) fremgår det dog, at støjbelastningen i Tisvilde Hegn overstiger Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser for ekstern støj under afviklingen af festivalen (MIL), samt at det vil være en overskridelse af både dag-/ aften- og natgrænsen.

Samme konstatering afslører miljøvurderingens støjnotat (s. 86), idet man for de nærmeste naboer i Tisvilde by overskrider Miljøstyrelsens vejledende grænser for virksomhedsstøj, herunder for en mindre del af byen i dagperioden og en større del af byen i aften-/ natperioden.

Denne nabostøjpåvirkning konstateres dog ikke at være væsentlig, idet festivalen afholdes kortvarigt, én gang årligt, og naboerne derfor formodes at have mulighed for ikke at være til stede under festivalsafviklingen.

Det skal særligt bemærkes, at den angivne støjpåvirkning udelukkende bygger på antagelser. Der er således ikke inddraget faktiske foretagne støjmålinger fra festival, ligesom der ikke stilles krav om at foretage fremtidige kontrolmålinger.

I forbindelse med optagningen vurderer miljøvurderingens støjnotat (s. 90), at det må forventes at skabe en forøget mængde tung trafik på offentlige veje igennem byen og skoven i dagene op til festivalen.

På miljøvurderingens støjnotat på s. 94 konstaterer Gribskov Kommune uden nærmere beregning eller begrundelse, at transporten af materialer, udstyr, mad, drikke m.m. til festivalen sker via offentlig vej i Tisvilde Hegn eller gennem Tisvilde By, og den denne forøgede mængde tung trafik ”... *må forventes at give anledning til et let forøget døgnmidlet trafikstøjniveau omkring transportvejene*”.

På samme side i støjnotatet konkluderes alene på baggrund af retningslinjer for de to campingpladser, at der ikke vil forekomme støjgener herfra, da der skal være ro efter kl. 23:00.

Slutteligt konstaterer miljøvurderingens støjnotat på s. 95, at det må forventes, at deltagernes transport til og fra festivalspladsen kan give anledning til støjgener i Tisvilde by og for boliger beliggende langs transportruterne.

Der foreligger ingen støjmålinger for hverken transport af mennesker og køretøj gennem byen, Tisvilde Hegn eller støjmålinger af campingpladserne.

¹⁰ Lovbekendtgørelse nr. 685 af 26. maj 2023 om nationalparker

¹¹ Bekendtgørelse nr. 520 af 27. april 2020 om Nationalpark Kongernes Nordsjælland

6.7 Planforslagets afledte virkninger – ophold uden for planområder

Det anføres på Planforslaget s. 35, at festivalspladsen indhegnet, hvilket til en vis grad vil holde publikum fra de omkringliggende naturområder. Det er samtidig Gribskov Kommunes vurdering, at publikum/ikke-betalende gæster uden for festivalspladsen ikke vil påvirke den omkringliggende natur, da disse mennesker vil opholde sig på stranden.

Videre vurderer Gribskov Kommune, at opstillingen af toiletter på stranden vil afstå folk fra at benytte sig af den omkringliggende natur. Det er kommunens vurdering, at opstillingen af toilettet ikke er en afværgeforanstaltning.

Det skal indledningsvist bemærkes, at Gribskov Kommunes antagelser af publikums færden og toiletvaner uden for festivalspladsen er fuldstændig udokumenteret. Der er således udgang fra festivalspladsen fra det nordøstlige hjørne, ud mod vej, men også udgang til den omkringliggende natur fra festivalspladsen sydvestlige hjørne. Det må i øvrigt forventes, at gæster fra fx Liseleje og Frederiksværk benytter sig af denne sydvestlige indgang efter ankomst gennem Tisvilde Hegn.

Der henvises til **bilag 15**, der bl.a. viser adgang fra Vest og Øst samt øvrig påvirkning.

Gribskov Kommunes rådgivere, WSP, skriver da også i deres naturvurdering (Væsentlighedsvurderings s. 22):

"WSP er blevet gjort opmærksom på, at der forventeligt kan forekomme en drastisk forøgelse af mennesker uden billet i området umiddelbart omkring festivalsområdet. Der findes ikke tal på antallet af besøgende i området omkring parkeringspladsen, ligesom der ikke findes tal på antallet af gæster med eller uden billet, der færdes udenfor festivalsområdet, når festivalen afholdes. Ud fra et forsigtighedsprincip må det dog antages, at der potentielt kan være et større slid på området, ligesom der vil være en vis forøgelse af mennesker, der besøger i naturen med dertilhørende eutrofiering af naturen.

Det skal bemærkes, at Klagerne, der har oplevet MIL på tæt hold i mange år, kun kan bekræfte WSP's opmærksomhedspunkt.

7 Lovgrundlag og miljøvurdering inkl. væsentlighedsvurdering

7.1 Miljøvurderingen og det brede miljøbegreb

Som det fremgår af Planforslaget pkt. 4.3 "Afgrænsning af miljørapport", har kommunen vurderet følgende:

"Det er samlet set vurderet, at lokalplanen ikke vil påvirke Natura 2000-området Tisvilde Hegn og Melby Overdrev (eller andre Natura 2000-områder) væsentligt og dermed ikke vil skade Natura 2000-områdets integritet. Beskyttede arter, herunder bilag IV-arter i/nær lokalplanområdet er vurderet til ikke at blive negativt påvirket (se Lokalplan 532.01 -Parkeringsplads ved stranden). Det er derfor vurderet, at vedtagelse af lokalplanen ikke kræver en habitatkonsekvensvurdering."

Som Gribskov Kommune korrekt angiver, så skal der altså foretages en miljøvurdering af en plan eller program, når den planlæggende myndighed ikke på forhånd kan udelukke, at den pågældende plan kan få en væsentlig indvirkning på miljøet, jf. miljøvurderingslovens § 8, stk. 1 og 2.

En miljøvurdering skal efter miljøvurderingslovens § 1, stk. 1, sikre et højt miljøbeskyttelsesniveau og integrere hensynet til miljøet ved vedtagelsen af bl.a. planer, der kan få væsentlig indvirkning på miljøet.

Ved miljøet forstås "det brede miljøbegreb", der efter miljøvurderingslovens § 1, stk. 2, omhandler,

"... den biologiske mangfoldighed, befolkningen, menneskers sundhed, flora, fauna, jordbund, jordarealer, vand, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, landskab, kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser og arkitektonisk og arkæologisk arv, større menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker og ressourceeffektivitet og det indbyrdes forhold mellem disse faktorer".

Ved opstart af miljøvurderingens udarbejdelse skal Gribskov Kommune afgrænse miljørapportens indhold, jf. miljøvurderingslovens § 11, dvs. hvilke ovennævnte miljøforhold der er relevante for miljøvurderingen og dermed skal udarbejdes.

En sådan afgrænsning fremgår af samme dokument som miljøvurderingen, jf. bilag 2, s. 50 ff. "Afgrænsning af miljøvurdering".

Miljøvurderingen samt afgrænsningsnotatet inkl. bilag er lavet af Gribskov Kommune i samarbejde med de to eksterne selskaber COWI (Trafikanalyse) samt Gade & Mortensen Akustik A/S (Støjanalyse).

Som det fremgår af afgrænsningsnotatet (miljøvurderingen s. 78), så er miljøvurderingen afgrænset således, at der alene er miljøvurderet på støj, trafik og affaldshåndtering.

Øvrige miljøforhold efter miljøvurderingslovens brede miljøbegreb er alene blevet screenet.

Væsentlighedsvurderingen gennemgås i pkt. 7.3.

7.2 Væsentlighedsvurdering, forsigtighedsprincippet og habitatkonsekvensvurderingen

7.2.1 Påvirkning af Natura 2000

Det følger af habitatdirektivets art. 6, stk. 3:

"Alle planer eller projekter, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendige for lokalitetens forvaltning, men som i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke en sådan lokalitet væsentligt, vurderes med hensyn til deres virkninger på lokaliteten under hensyn til bevaringsmålsætningerne for denne. På baggrund af konklusionerne af vurderingen af virkningerne på lokaliteten, og med forbehold af stk. 4, giver de kompetente nationale myndigheder først deres tilslutning til en plan eller et projekt, når de har sikret sig, at den/det ikke skader lokalitetens integritet, og når de - hvis det anses for nødvendigt - har hørt offentligheden."

Bestemmelsen er implementeret i habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1, med følgende ordlyd (min parentes) i relation til Natura 2000-området:

"Før der træffes afgørelse i medfør af de bestemmelser, der er nævnt i § 7, skal der foretages en vurdering af, om projektet (planen) i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. De projekter, der omfattes af kravet om vurdering, er projekter som ikke direkte er forbundet med eller nødvendige for Natura 2000-områdets forvaltning."

Samme direktivbestemmelse er på planområdet implementeret i planhabitatbekendtgørelsens¹² § 3, stk. 1, hvori følgende fremgår:

"I redegørelsen til planforslag i medfør af lov om planlægning, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendige for et Natura 2000-områdes forvaltning, men som i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der indgå en vurdering af forslagens virkninger på området under hensyn til områdets bevaringsmålsætninger."

Der stilles derfor indledende krav til den planlæggende myndighed om at foretage en væsentlighedsvurdering (også kaldet en screening), hvori det vurderes, om planen påvirker et eller flere Natura 2000-områder væsentligt.

Det fremgår således af Miljøstyrelsens Habitatvejledning¹³ pkt. 4.6 (s. 34):

¹² Bekendtgørelse nr. 1383 af 26. november 2016 om administration af planloven i forbindelse med internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

¹³ Habitatvejledningen – "Vejledning til bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter." Vejledning nr. 48. december 2020

"Væsentlighedsvurderingens formål er at vurdere, om en plan eller et projekt kan påvirke et Natura 2000-områdes bevaringsmålsætninger væsentligt, og dermed om en konsekvensvurdering skal udarbejdes."

Hvis væsentlighedsvurdering ikke kan afvise, at planen påvirker Natura 2000-området væsentligt, så skal der laves en såkaldt habitatkonsekvensvurdering, der forholder sig til arter og habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget for habitatområder og fuglebeskyttelsesområder.

Efter EU-domstolens praksis er det i forbindelse med væsentlighedsvurdering vigtigt at inddrage forsigtighedsprincippet. EU-domstolen har generelt anlagt en udvidende fortolkning i væsentlighedsvurderingen. I sag C-127/02, Waddenvereniging og Vogelsbeschermingvereniging, (præmis 44) fastslog EU-domstolen således, at væsentlighedsvurderingen skal foretages på baggrund af et forsigtighedsprincip indebærende, at hvis der er tvivl med hensyn til, om der er væsentlige påvirkninger af Natura 2000-områdets integritet, skal der foretages en konsekvensvurdering.

I sag C-441/17 Kommissionen mod Polen fastslog EU-domstolen (præmis 112-114), at når en plan eller et projekt risikerer at skade bevaringsmålsætningen i et Natura 2000-område, anses planen eller projektet for at kunne påvirke et Natura 2000-område væsentligt, selvom planen eller projektet ikke er direkte forbundet med eller nødvendigt for områdets forvaltning.

EU-domstolen anførte i den forbindelse:

"Bedømmelsen af nævnte risiko skal foretages bl.a. i lyset af den i en sådan plan eller et sådant projekt omhandlede lokalitets særlige kendetegn og miljømæssige vilkår (jf. bl.a. dom af 11.4.2013, Sweetman m.fl., C-258/11, EU:C:2013:220, præmis 30, og af 21.7.2016, Orleans m.fl., C-387/15 og C-388/15, EU:C:2016:583, præmis 45).

Den passende vurdering af en plans eller et projekts indvirkninger på en berørt lokalitet, som skal være foretaget i henhold til habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, indebærer, at alle de aspekter af den omhandlede plan eller det omhandlede projekt, som i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter kan påvirke bevaringsmålsætningen for denne lokalitet, skal identificeres under hensyn til den bedste videnskabelige viden på området (jf. bl.a. dom af 21.7.2016, Orleans m.fl., C-387/15 og C-388/15, EU:C:2016:583, præmis 51, og af 26.4.2017, Kommissionen mod Tyskland, C-142/16, EU:C:2017:301, præmis 57)."

Vurderingen i henhold til habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, første punktum, må derfor ikke efterlade ubesvarede spørgsmål, og skal derfor indeholde fuldstændige, præcise og endelige konstateringer og konklusioner, der kan fjerne enhver rimelig videnskabelig tvivl for så vidt angår virkningerne af de aktiviteter, som var påtænkt det pågældende beskyttede område (jf. bl.a. dom af 11.4.2013, Sweetman m.fl., C-258/11, EU:C:2013:220, præmis 44, og af 21.7.2016, Orleans m.fl., C-387/15 og C-388/15, EU:C:2016:583, præmis 50).«

Habitatvejledningen skriver i overensstemmelse hermed, jf. vejledningens pkt. 4.3 (s. 30):

"Myndigheden skal sikre sig, at det kan afvises, at en plan eller et projekt skader områdets integritet, dvs. myndigheden skal have vished for, at aktiviteten ikke har skadelige virkninger.

Bevisbyrden omhandler således at kunne dokumentere fravær af skadelige virkninger snarere end deres forekomst, hvilket afspejler forsigtighedsprincippet. Heraf følger, at konsekvensvurderingen skal være tilstrækkelig detaljeret og begrundet til at kunne dokumentere fravær af skadelige virkninger på baggrund af den bedste tilgængelige videnskabelige viden på området. Der er altså tale om en høj prioritering af et sikkert fagligt grundlag. Dette særlige forsigtighedsprincip er fastslået af EU-Domstolen.

Forsigtighedsprincippet indebærer, at hvis der er videnskabeligt grundlag for rimelig tvivl om skadevirkninger, skal denne tvivl komme Natura 2000-området til gode. Hensynet til de udpegede områder skal vægtes højest."

Og videre efter Miljøstyrelsens habitatvejledning, pkt. 4.6 (s. 34) anføres det:

Det fremgår af EU-Domstolens praksis og Europa-Kommissionens vejledning, at det følger af forsigtighedsprincippet, at der skal udarbejdes en konsekvensvurdering, hvis en væsentlig påvirkning af Natura 2000-områdets bevaringsmålsætninger ikke kan udelukkes. Der kræves ikke vished for, at der er en væsentlig påvirkning, idet den blotte sandsynlighed eller risiko for en væsentlig påvirkning er tilstrækkelig til at udløse en konsekvensvurdering. Hvis der ikke er risiko for at skade bevaringsmålsætningen for en lokalitet, er der ikke tale om en væsentlig påvirkning. I tilfælde af tvivl om der er væsentlige påvirkninger af Natura 2000-områdets integritet, skal der foretages en konsekvensvurdering.

Og videre anfører habitatvejledningen under pkt. 4.6.3 (s. 3):

"Der er således ikke i forhold til væsentlighedsvurderingen krav om vished for, at en plan eller et projekt vil påvirke et Natura 2000-område væsentligt, før en konsekvensvurdering er påkrævet."

Der skal altså blot foreligge tvivl eller manglende vished om væsentlig påvirkning af Natura 2000-områdets integritet, før en konsekvensvurdering skal foretages.

I overensstemmelse hermed er det således "... ikke tilstrækkeligt blot at foretage en overordnet vurdering af en plan eller projekt uden nærmere argumentation eller redegørelse", jf. habitatvejledningens pkt. 4.6.3 (s. 39).

EU-domstolen har videre i sag C-461/17, Holohan m.fl., (præmis 39) fastslået, at også et projekts påvirkning af arter og levesteder, der befinder sig uden for et Natura 2000-områdes grænser, kan være omfattet af kravene i habitatdirektivets artikel 6, stk. 3. Dette indebærer med andre ord, at habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, også beskytter arter og levesteder, der er opført som udpegningsgrundlag for et specifikt Natura 2000-område, selvom de ikke befinder sig inden for områdets geografiske grænser, så længe de er nødvendige for bevarelsen af de levesteder og arter, der er angivet for det beskyttede område.

Det bemærkes i den sammenhæng, at det kan indgå som et element i væsentlighedsvurderingen, om projektet eller planer indeholder afværgeforanstaltninger. Hvis planen eller projektet indeholder afværgeforanstaltninger, vil det være et argument til støtte for, at der skal foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets skadelige virkninger. Dette skyldes, at selve det forhold, at afværgeforanstaltninger er nødvendige, forudsætter, at det er sandsynligt, at Natura 2000-området påvirkes væsentligt.

Videre har EU-domstolen fastslået, at det må anses som en væsentlig påvirkning, hvis planen risikerer at skade Natura 2000-områdets bevaringsmålsætning, jf. Miljøstyrelsens habitatvurdering pkt. 4.6.1 (s. 34).

Endeligt fremgår det af habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 2 (min parentes):

"Hvis myndigheden vurderer, at projektet (planen) kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområdes integritet, kan der ikke meddeles tilladelse, dispensation eller godkendelse til det ansøgte."

Slutteligt fastlægger planhabitatbekendtgørelsens § 3, stk. 2, at planen ikke kan vedtages, hvis væsentlighedsvurdering viser, at det ikke kan udelukkes, at planen/projektet kan skade Natura 2000-områdets integritet.

7.2.2 Påvirkning af bilag IV-arter:

En lignende vurdering skal laves af planens påvirkning af bilag IV-arter.

For bilag IV-arterne, der også indgår i Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag, i dette tilfælde gælder det for stor vandsalamander og stor kærguldsmed, vil de i pkt. 7.2.1 nævnte beskyttelsesregler for

Natura 2000-området også opfylde de krav, som nedenfor nævnte beskyttelsesregler stiller til beskyttelse af bilag IV-arterne. Dog kan hensynene til bilag IV-arter, der ikke er på udpegningsgrundlaget, og selve arterne i udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området, formentlig varetages sideløbende.

Det skal dog imidlertid fremgå af afgørelsen, at der er taget stilling til nedennævnte beskyttelseskrav i habitatbekendtgørelsens § 10 og habitatdirektivets § 12, jf. Miljøstyrelsens habitatvejledning, pkt. 9.2 (s. 59).

Efter Habitatdirektivets § 12 gælder der således en streng beskyttelsesordning for disse bilag IV-dyrearter, hvorefter der er forbud mod:

- a) alle former for forsætlig indfangning eller drab af enheder af disse arter i naturen
- b) forsætlig forstyrrelse af disse arter, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer eller vandrer
- c) forsætlig ødelæggelse eller indsamling af æg i naturen
- d) beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder

En yderligere beskrivelse af beskyttelsesordningen følger af Habitatdirektivets art. 12, stk. 2-4, mens en tilsvarende, streng beskyttelsesordning for bilag IV-plantearter følger af Habitatdirektivets art. 13, stk. 1-2.

Habitatbekendtgørelsen, der implementerer Habitatdirektivet, forpligter efter bekendtgørelsens § 10 Danmark til at beskytte ovennævnte arter, så der ikke gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det kan

1. *beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a), eller*
2. *ødelægge plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier.*

Beskyttelsen af bilag IV-arterne efter § 10 kan alene fraviges efter habitatbekendtgørelsens § 11, stk. 1, hvis planen/det ansøgte har til formål:

- 1) *beskytte vilde dyr og planter og bevare naturtyperne,*
- 2) *forhindre alvorlig skade navnlig på afgrøder, besætning, skove, fiskeri, vand og andre former for ejendom,*
- 3) *sikre hensyn til den offentlige sundhed og sikkerhed eller af andre bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser, herunder af social og økonomisk art, og hensyn til væsentlige gavnlige virkninger på miljøet, eller*
- 4) *fremme forskning og undervisning, genopretning af en bestand, genudsætning af disse arter og opdræt med henblik herpå, herunder kunstig opformering af planter.*

Det er således myndighedernes ansvar at vurdere, om den pågældende aktivitet kan skade en bilag IV-arts yngle- eller rasteområde, jf. habitatvejledningen pkt. 9.3 (s. 60).

Dette kan gøres ved en indledende vurdering (en screening), hvoraf udfaldet heraf skal fremgå af afgørelsen, jf. habitatbekendtgørelsens § 10, stk. 2. Hvis denne vurdering viser en mulig påvirkning, skal der foretages en nærmere vurdering af, om yngle- eller rasteområder bliver beskadiget eller ødelagt, eller forskellige livsstadier af bilag IV-planter bliver ødelagt, jf. habitatvejledningens pkt. 9.6.3 (s. 64).

For at kunne vurdere en bilag IV-arts potentielle beskadigelse, skal der i henhold til det forvaltningsretlige officialprincip foretages en tilstrækkelig oplysning af sagen, herunder fx en undersøgelse af den pågældende bilag IV-arts faktiske yngle- eller rasteområde.

Således udpeger Miljøstyrelsens habitatvejledning i pkt. 9.6.6 (s. 66) 2 led til at få oplyst en sag bedst muligt:

1. Søgning på eksisterende oplysninger (DMU-håndbog, Naturdatabasen, biodiversitetskortet mv.)
2. *"Konkrete undersøgelser af artens forekomst i området, hvis en indledende vurdering, f.eks. baseret på ovenstående kilder, peger på, at arten kan forekomme".*

Videre skriver habitatvejledningen (s. 67), at der ved konkrete undersøgelser "... skal sikres, at undersøgelserne foregår på de tidspunkter på året, hvor den pågældende art kan tænkes at udnytte et givent område... Undersøgelserne skal således foregå på tidspunkter, hvor der vil være stor sandsynlighed for at konstatere arten, hvis den forekommer i området."

Der henvises i den forbindelse til Planklagenævnets afgørelse af 15. juli 2021, hvor nævnet udtalte, at en miljørapport for vindmøller, som opføres på et sted, hvor der kan forekomme flagermus, skal indeholde oplysninger om, hvorvidt der forventes at kunne forekomme drab af flagermus, jf. habitatdirektivets artikel 12, stk. 1, litra a, og artfredningsbekendtgørelsens § 10.

Ved siden af habitatbekendtgørelsens regler gælder samme beskyttelse for disse bilag IV-dyrearter, optaget på naturbeskyttelseslovens bilag 3 som naturligt hjemmehørende i Danmark, efter naturbeskyttelseslovens § 29 a, hvorefter følgende anføres:

"De dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, må ikke forsætligt forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden. Forbuddet gælder i forhold til alle livsstadier af de omfattede dyrearter."

Alle disse bilag IV-arter er desuden oplistet på Rødlisten som værende en liste over danske dyr og planter, der bl.a. er truet eller i risiko for at uddø.

Særligt beskyttet er markfirbenet, der også nyder beskyttelse efter artfredningsbekendtgørelsen, jf. § 1, stk. 1, nr. 2, jf. bekendtgørelsens bilag 1, og der gælder her samme forbud mod forsætlig indfangning eller drab og forsætlig ødelæggelse eller indsamling af æg i naturen, jf. bekendtgørelses § 10, stk. 1.

Miljøvurderingsrapporten behandler ikke bilag IV-arterne, idet følgende bilag IV-arter er afgrænset i Væsentlighedsvurderingen (s. 6-8), og derfor alene er miljøscreenet. Der henvises igen til kortet under pkt. 4.1.3, hvor på bilag IV-arternes registreringer fremgår:

7.3 Gribskov Kommunes væsentlighedsvurdering

Gribskov Kommunes miljøvurdering inkl. afgrænsningsnotat henviser flere gange til en af kommunen udarbejdet Væsentlighedsvurdering.

Væsentlighedsvurderingen er imidlertid ikke fremlagt ved offentlig høring sammen med Planforslag og miljøvurderingen, men indhentet af Klagerne gennem aktindsigt efterfølgende.

Væsentlighedsvurderingens forside (bilag 3) oplyser, at Gribskov Kommune har bedt rådgivende ingeniørvirksomhed WSP udarbejde en naturvurdering. Det fremgår, at Gribskov Kommune den 18. april 2024 modtager version 1 af WSP-rapporten. Gribskov Kommune beder herefter Niras om at vurdere WSP-rapporten. Niras' vurdering fremgår af bilag 6, mens WSP's endelige naturvurdering, version 4 af 10. maj 2024, fremlægges som bilag 5.

På baggrund af de to rapporter foretog Gribskov Kommune et sammendrag af væsentlighedsvurderingen og vurdering ift. bilag IV-arter (bilag 4) samt en vurdering af WSP's naturvurdering (bilag 5), hvori der tilsvarende blev foretaget en besvarelse af Niras' bemærkninger til naturvurderingen.

Helt overordnet efterlader både WSP's naturvurdering (bilag 5) og Niras' vurdering heraf (bilag 6) et indtryk af, at det ikke kan afvises, at Planforslaget efterlader en væsentlig påvirkning af habitat og bilag IV-arter. Denne vurdering udløser krav om konsekvensvurdering.

Det fremgår således af naturvurderingens (bilag 5) s. 27:

"Det er samlet set WSP's vurdering, at det ikke kan afvises, at lokalplanen vil påvirke naturen væsentligt i og omkring lokalplanområdet. Særligt vil Natura 2000-området og dets udpegningsgrundlag potentielt blive væsentligt påvirket af planen, ligesom markfirben potentielt kan blive negativt påvirket. Det er dermed WSP's vurdering, at det er nødvendigt at foretage en nærmere konsekvensvurdering af lokalplanens naturpåvirkninger, før det endeligt kan konkluderes, om Natura 2000-området og dets udpegningsgrundlag bliver væsentlig påvirket, og om områdets økologiske funktionalitet for bilag IV-arter bevares."

Samme konklusion kommer WSP til ift. markfirbenets påvirkning, jf. naturvurderingens s. 26:

"Det kan ikke afvises, at den hvide klit sydvest for lokalplanområdet og den lavt bevoksede skovhabitatnatur langs planområdets østlige grænse er et egnet yngle- og rasteområde for markfirben."

Da det er et potentielt egnet, er der dermed også en vis sandsynlighed for, at arten findes på habitatnaturen i og ved planområdet.

Der findes umiddelbart ikke tal på antallet af besøgende i området omkring parkeringspladsen, ligesom der ikke findes tal på antallet af gæster med eller uden billet, der færdes udenfor festivalområdet, når festivalen afholdes. WSP er dog blevet gjort opmærksom på, at det er forventeligt, at der kan være en drastisk forøgelse af mennesker uden billet i området umiddelbart omkring festivalområdet. På den baggrund kan det ikke afvises, at markfirben vil blive påvirket negativt. Særligt da festivalen foregår i markfirbens yngleperiode, kan en forøgelse af mennesker i de egnede områder være en potentiel negativ påvirkning af arten."

Og videre på naturvurderingens s. 38 vedr. markfirbenets yngle- og rasteplads i Planforslagets sydvestlige hjørne, der udgør et § 3-beskyttet hede, og som er potentiel yngle- og rasteområde for markfirbenet, afslutter WSP:

"Det vurderes samlet set, at områdets økologiske funktionalitet potentielt ikke vil kunne blive opretholdt på samme niveau som før/uden lokalplanens vedtagelse."

WSP udtrykker samtidig bekymring for Planforslagets omkringliggende natur, jf. naturvurderingens (bilag 5) s. 22

"Trods naturtypens robusthed og det almindelige, relativt høje publikumstryk er det WSP's vurdering, at der ikke på nuværende grundlag kan afvises, at der er en væsentlig påvirkning af naturtyperne i og umiddelbart omkring planområdet som følge af det øgede antal af mennesker."

Og fortsætter på s. 23: *"Det vurderes samlet set, at det ikke kan afvises, at planen påvirker habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget væsentligt og dermed kan påvirke Natura 2000-området Tisvilde Hegn og Melby Overdrev væsentligt. Det drejer sig specifikt om habitatnaturtyperne hvid klit, stilk-egekrat, skov klit og grå/grøn klit med indslag af havtornklit."*

Selvom denne bekymring tydeligt fremgår af WSP's naturvurdering, så er det alligevel Gribskov Kommunes vurdering (bilag 5, s. 19), at hverken markfirbenet eller det omkringliggende landskab vil påvirkes af MIL, idet Gribskov Kommune vurderer, at publikum uden for festivalspladsen vil tage ophold på strandarealet.

Niras' bekymringer er i tråd med WSP's.

Der henvises i den forbindelse til Niras' notat i bilag 6, s. 6 (s. 15 i notat) i relation til markfirbenet:

"Det fremgår at der ikke er gennemført besigtigelser efter arten men at det ikke kan afvises at der er levesteder indenfor og ved lokalområdet. I den forbindelse bør der skeles til de to førnævnte afgørelser fra Planklagenævnet (19/00320 og 18/06004) som netop omhandler lokalplaner med mulige levesteder for markfirben indenfor lokalområdet. I den ene der omhandler et strandhotel er der gennemført besigtigelser men disse er ikke udført korrekt (herunder på nogle diger ved en parkeringsplads) og i den anden der omhandler en lokalplan til sommerhuse, der er der heller ikke blevet gennemført besigtigelser inden lokalplanen blev vedtaget. Det vil være omfattende af en betydelig risiko for hjemsendelse ved Planklagenævnet hvis planen vedtages uden en forudgående besigtigelse specielt hvis planen kan medføre en påvirkning."

Særligt i forhold til de registrerede bilag IV flagermusarter fremgår det klart af Niras' notat (bilag 6) s. 7 (anført som s. 16) til naturvurderingen, at det anbefales, at der "Nær kendte yngle-, raste- og overvintningssteder for flagermus anbefales det at høje og langvarige lydpåvirkninger undgås, fx i form af koncerter, anlægsarbejder, pilotering mv." Anbefalingen kommer som følge af henvisningen til en ny håndbog om bilag IV-arter, og Niras nævner videre:

"Dette kan, hvis klagenævnet tager problemstillingen op, understrege vigtigheden af konkrete undersøgelser i forhold til påvirkning på ynglesteder".

Af samme årsag skriver Niras i deres notat til miljøvurderingen, s. 4 i bilag 6:

"Det tyder umiddelbart på at forudsætningerne for vurderingen ikke stemmer overens med de faktiske forhold og at der ikke er foretaget en worst case vurdering i forhold til påvirkningen af naturtype "Hvid klit" samt "Havtornklit" der ligger nord-øst for lokalplanen og skovnaturtyperne "stilkegekrat" og "skovklit".

Niras afrunder med følgende konklusion, s. 7 i bilag 6:

"Det vurderes at der for både påvirkningen af habitatområdet og påvirkningen på bilag IV arter er nogle mangler der medfører at der er risiko for at lokalplanen vil blive ophævet og hjemsendt hvis den nuværende ordlyd af naturvurderingen opretholdes og videreføres til lokalplanen. Der vil være en risiko for at planen hjemsendes på grund af manglende undersøgelser og det kan anbefales at igangsætte en undersøgelse i år (for markfirben asap) så der er et tilstrækkeligt oplyst grundlag til at kunne vedtage en lokalplan næste år hvis den nuværende ophæves ved Planklagenævnet."

8 Klagens indhold

Det gøres gældende, at miljøvurderingen som selvstændig afgørelse og/eller som sagsoplysningsproces, i nærværende sag lider af en væsentlig retlig mangel og dermed er ugyldig.

Miljøvurderingen inkl. Væsentlighedsvurderingen vil derfor ikke kunne danne grundlag for vedtagelse af Planforslaget, og der vil derfor skulle udarbejdes en ny miljøvurdering, før Planforslaget kan vedtages. Det gøres hertil gældende, at afgørelse om miljøvurdering (miljøvurderingsrapporten) skal ophæves.

Der henvises i den forbindelse til Planklagenævnets afgørelse af 30. marts 2021, hvori klager anmodede om genoptagelse af en række sager for Planklagenævnet, herunder bl.a. med begrundelse om, at en miljøvurdering ikke kan erklæres ugyldig.

I sagerne, som klager ønskede genoptaget, havde Planklagenævnet i afgørelse af 3. november 2020¹⁴, erklæret miljøvurderingen ugyldig med følgende begrundelse, jf. afgørelsens pkt. 3.4.5:

"Flertallet finder derfor, at der i miljøvurderingen ikke er givet tilstrækkelige oplysninger om ethvert eksisterende miljøproblem, som er relevant for planen eller programmet, herunder navnlig problemer på områder af særlig betydning for miljøet som f.eks. de områder, der er udpeget efter habitatdirektivet, og at der i miljøvurderingen ikke er givet tilstrækkelige oplysninger om den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet i forhold til fauna, jf. bilag 1, litra d og f. Dette indebærer, at der også i forbindelse med

¹⁴ I sagerne 18/06074, 18/08834, 18/06873 og 18/06761

en miljørapport skal foretages en vurdering af, om en plan kan beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for bilag IV-arter. Miljøvurderingslovens minimumskrav til en miljørapport er således ikke opfyldt. Da miljøvurderingen lider af en væsentlig retlig mangel, er den ugyldig.”

Planklagenævnet opretholdt denne udtalelse i genoptagelsesafgørelsen af 30. marts 2021, pkt. 2.2.4, med følgende begrundelse:

”I den konkrete sag lider miljøvurderingen som sagsoplysningsproces af en væsentlig retlig mangel. Den påklagede miljørapport vil desuden ikke kunne danne grundlag for vedtagelsen en ny lokalplan med samme indhold, og der vil derfor under alle omstændigheder skulle laves en ny miljørapport (eller i hvert fald et tillæg til miljørapporten), før der kan ske genvedtagelse af lokalplanen.

Det fremgår desuden af afgørelsens side 1, og afsnit 3.5 på side 20, at Planklagenævnet ophæver miljørapporten.

Planklagenævnet finder på den baggrund, at nævnets afgørelse er tilstrækkelig klar i forhold til, hvilke retsvirkninger den har, og at nævnets afgørelse ikke er ugyldig eller skal genoptages, fordi det i afsnit 3.4.5 fremgår, at miljøvurderingen er ugyldig.”

Med henvisning til ovennævnte planklagenævnspraksis gøres det af samme årsager gældende, at den til Planforslaget udarbejdede miljøvurdering er ugyldig og skal ophæves, da den lider af en væsentlig retlig mangel.

Det er Klagernes overordnede opfattelse, at Gribskov Kommunes miljøvurdering væsentligt overtræder den i pkt. 7 beskrevne lovning, herunder miljøvurderingsloven, naturbeskyttelsesloven, artfredningsbekendtgørelsen, habitatbekendtgørelsen, habitatdirektivet, fuglebeskyttelsesdirektivet samt fast EU-domstolspraksis, idet miljøvurderingen undlader at inddrage Natura 2000-området Tisvilde Hegn, opstødene og nærtliggende Natura 2000-områder, bilag IV-arter samt beskyttede fugle.

Til støtte herfor bemærkes det, at Planforslagets geografiske placering er beliggende inden for Natura 2000-området ”Tisvilde Hegn” samt i umiddelbar nærhed af yderligere tre Natura 2000-områder. Herudover er der registreret bilag IV-arter ved markfirben, marsvin, 5 forskellige flagermusarter mv. samt fuglearter beskyttet efter fuglebeskyttelsesdirektivet.

Der er således ikke foretaget en væsentlighedsvurdering af Natura 2000-områdets oplyste arter og planter i overensstemmelse med reglerne i planhabitatbekendtgørelsens § 3, stk. 1 på planområder samt efter habitatbekendtgørelsen § 6, stk. 1, og habitatdirektivets art. 6, stk. 3.

Det gøres tilsvarende gældende, at der ikke er foretaget vurdering af Planforslagets påvirkning af visse bilag IV-arter samt ikke foretaget tilstrækkelig vurdering af bilag IV-arterne, marsvin, markfirben og de 5 flagermusarter, da de alene er skrivebordsvurderet, jf. habitatbekendtgørelsens § 10, stk. 1 og 2, og habitatdirektivets § 12.

Det gøres hertil gældende, at undtagelserne i habitatbekendtgørelsens § 11, stk. 1, ikke foreligger. Der er således alene foretaget en overordnet naturvurdering af Gribskov Kommunes rådgiver, der alene kan karakteriseres som en overfladisk skrivebordsundersøgelse af habitatarterne Stor vandsalamander, stor kærguldsmed og habitatnaturart ved Grøn Buxbaumia samt bilag IV-arterne skimmel-, syd-, dværg-, brun-, trolde-, vand- og langøret flagermus, markfirben og marsvin. Det skal hertil bemærkes, at alle flagermusarter er skrivebordsvurderet samlet.

De øvrige habitatarter- og naturtyper, bilag IV-arter og beskyttede fugle, som nævnt i pkt. 6, bl.a. Spidsnudet frø og Sortplettet blåfugl, har ikke undergået en væsentlighedsvurdering.

Henset til, at Planforslaget tillader en festival i et sådant omfang, og der kun er lavet en overfladisk væsentlighedsvurdering af få arter, kan det ikke afvises, at Natura 2000-området i og omkring Planforslaget påvirkes negativt, samt at arten og naturtypens bevaringsstatus ikke kan fastholdes eller forbedres, og at der skabes hindringer for at opnå habitatdirektivets målsætning om gunstig bevaringsstatus, jf. habitatdirektivets art. 3.

Af samme årsag kan det ikke afvises, at Planforslaget forsætligt udløser drab af enheder af de registrerede bilag IV-arter i naturen, samt forsætligt forstyrrer disse bilag IV-arter, i særdeleshed i yngleperiode og/eller beskadiger eller ødelægger deres yngle- og rasteområder, jf. habitatdirektivets art. 12.

Videre følger det af forsigtighedsprincippet, at der ved manglende offentligt kendskab til bilag IV-arternes udbredelse, yngle- eller rasteområder skal foretages en egentlig fysisk undersøgelse, herunder særligt af markfirbenet. Her gælder der et krav om, at den pågældende art skal undersøges på det tidspunkt, hvor arten udnytter et givent område, fx yngleområde.

I forlængelse heraf skal det påpeges, at Gribskov Kommune efter det forvaltningsretlige officialprincip er forpligtet til at oplyse sagen tilstrækkeligt, herunder afklare beskyttede arters yngle- og rasteområder.

Det gøres i den forbindelse gældende, at Gribskov Kommunes undersøgelser ikke er foretaget i overensstemmelse med Miljøstyrelsens anbefalinger efter habitatvejledningens pkt. 9.6.6, idet der ikke er foretaget en toleddet undersøgelse ved søgning i de eksisterende oplysninger og ved fysisk (felt) undersøgelse.

Den manglende og mangelfulde væsentlighedsvurdering er dermed også i strid med beskyttelsesbestemmelserne i artfredningsbekendtgørelsen, jf. § 1, stk. 1, nr. 2, og naturbeskyttelseslovens § 29a.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at der langs skovvejene i Tisvilde Hegn opholder sig markfirben, øvrige bilag IV-arter samt habitatarter- og planter, og at den omfattende tunge kørsel på disse veje ikke kan afvise at få en væsentlig påvirkning på disse beskyttede dyre- og plantearter. Det er derfor en væsentlig mangel, at miljøvurderingen ikke reelt forholder sig til hertil, herunder både ift. støj, forurening, risiko for påkørsel mv.

Med henvisning til habitatdirektivets art. 12, stk. 1, litra a, artfredningsbekendtgørelsens § 10 samt Planklagenævnspraksis burde Planforslagets miljørapport, som tillader tung kørsel og festivalgæsters ophold i habitatur, hvor der kan forekomme habitatarter- og planter og bilag IV-arter, indeholde oplysninger om, hvorvidt beskadigelse, drab mv. kan forekomme.

Særligt i relation til de af Gribskov Kommunes rådgiveres rejste bekymringer og anbefalinger vedrørende påvirkningen af bilag IV-arterne flagermusene og markfirbenet, er det uforstående, at Gribskov Kommune ikke har foretaget de nødvendige naturmæssige undersøgelser, samt at Gribskov Kommune ikke har lyttet til de naturfaglige vurderinger.

Tilsvarende, og med henvisning til pkt. 6.7, kan det heller ikke afvises, at publikumspresset på planområdet/inde på festivalsområdet samt indgangen til festivalen fra sydøstligt hjørne, bevirker, at større menneskegrupperinger tager ophold i den omkringliggende beskyttede natur og samtidig påvirker de herboende beskyttede dyrearter og deres yngle- eller rasteområder. Heller ikke her har Gribskov Kommune lyttet til sine rådgiveres vurdering.

Det gøres gældende, at Gribskov Kommunes afvisning af publikumspresset på habitatnatur rundt om Planforslaget, samt påvirkning af markfirbenet, fremstår uprøvet, udokumenteret og i strid med tidligere års observationer dokumenteret og foretaget under MIL. Det skal i den forbindelse understreges, at der ikke før august kan foretages en fuldstændig og korrekt væsentligheds- og konsekvensvurdering af markfirbenet før august – efter Festivalsperioden.

Det gøres gældende, at ovennævnte manglende væsentlighedsvurdering af habitatarter- og planter, manglende vurdering af visse bilag IV-arter samt stærkt mangelfulde vurderinger af bilag IV-arterne markfirben og flagermusarter, som minimum burde have fået Gribskov Kommune til at foretage habitatkonsekvensvurdering, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 2.

Foruden Gribskov Kommunes egne rådgivere i deres indledende, skrivebordsvurderinger bl.a. påpeger, at det ikke kan afvises, at markfirbenet og den omkringliggende habitatnatur og § 3-hede vil blive påvirket af musikfestivalens publikumspres, så skal det bemærkes, at der er manglende vished om, hvorvidt øvrige bilag IV-arter og Tisvilde Hegns udpegningsgrundlag påvirkes, da disse aldrig er blevet vurderet.

Der henvises i denne forbindelse til forsigtighedsprincippet, der forstærker Klagernes ovennævnte vurdering og opfattelse, idet en væsentlighedsvurdering i tilfælde af den manglende vished og foreliggende tvivl om Planforslagets påvirkning, herunder henset til rådgivernes skrevne bekymringer, skal følges op af en habitatkonsekvensvurdering, jf. habitatvejledningen og EU-domstolens praksis.

Med henvisning til EU-domstolens praksis og habitatvejledningen gøres det endvidere gældende, at der med henvisning til forsigtighedsprincippet skal udarbejdes en konsekvensvurdering, idet der er risiko for, at Tisvilde Hegns bevaringsmålsætninger, jf. 6.1, væsentlig påvirkes af Planforslaget.

Det gøres gældende, at opsætning af hegn rundt om festivalspladsen og rundt om § 3-beskyttet hede samt opstilling af ekstra toiletter på stranden må anses som værende afværgeforanstaltninger. Alene opstillingen af afværgeforanstaltningen nødvendiggør en habitatkonsekvensvurdering, da afværge netop er forstaltet for at undgå Planforslagets skadelige virkninger på Tisvilde Hegns område, jf. EU-domstolen sag C-323/17, People over Wind.

Det er Klagernes opfattelse, at den manglende habitatkonsekvensvurdering samt vurdering af de berørte bilag IV-arter vil medføre, at en mulig vedtagelse af lokalplanen vil medføre ophævelse og hjemvisning af Planklagenævnet, såfremt den måtte blive påklaget, jf. planhabitatbekendtgørelsens § 7.

Samtidig er der en væsentlig risiko for, at vedtagelsen af Planforslaget vil medføre uoprettelig skade på Tisvilde Hegns udpegningsgrund, bilag IV-arter mv.

Samlet set er der kraftige indici, der peger i retning af, at det ikke som minimum kan afvises, at bl.a. Tisvilde Hegns følsomme habitatnatur og bilag IV-arter bliver påvirket af Planforslaget. En korrekt og fyldestgørende væsentlighedsvurdering burde have udløst en habitatkonsekvensvurdering. Denne opfattelse begrundes i det mærkbare publikumspres på den omkringliggende habitatnatur, Planforslagets beliggenhed inden for Natura 2000-området samt kommunens rådgiveres konklusioner, der tydeligt udpeger væsentlige mangler/bekymringer ved væsentlighedsvurderingen.

Hertil bemærkes det, at Gribskov Kommunes egen afvisning af sine rådgiveres vurdering af publikumspres på den omkringliggende habitatnatur og bilag IV-arter savner faktisk understøttelse og dokumentation og i stedet bygger på fejlagtige oplysninger.

Desuden gøres det gældende, at Gribskov Kommune mangler at foretage vurdering af øvrige miljøforhold, herunder støj fra campingpladser, fra publikums færdsel og bilmæssig færdsel til og fra festivalspladsen gennem Tisvilde by og Tisvilde Hegn, herunder bl.a. støjen herfra, lokalbefolkningen, landskab samt den kumulative indvirkning fra flere miljøforhold.

Selve støjestimeringen fra festivalspladsen er alene antagelser, der ikke bygger på faktiske målinger, hvorfor det gøres gældende, at det er en fejl, at der ikke sættes krav om, at der skal foretages kontrolmålinger af det faktiske lydbillede.

Endeligt skal Klagerne bemærke, at Væsentlighedsvurderingen med de tekniske rådgiveres vurdering samt ordentlig klagevurdering, ikke har været medsendt afgørelse om miljøvurdering eller høringsmateriale i øvrigt. Således har Klagerne alene ved aktindsigtsanmodning haft mulighed for at gøre sig bekendt med Væsentlighedsvurdering samt de tekniske rådgiveres bemærkninger og konklusioner her til, herunder deres bekymringer.

Klagerne har ikke indsigt i, hvorfor Gribskov Kommune har undladt så centrale forhold til deres miljøvurdering, men kan alene konstatere, at der er udvist meget ringe forvaltningsskik. Samme undren efterlader det Klagerne med, at Gribskov Kommune i Væsentlighedsvurderingen ikke har lyttet til WSP's og Niras' åbenlyse bekymringspunkter vedr. miljøvurderingen.

Med venlig hilsen

Christopher Birk-Petersen

Advokat
DLA Piper Denmark Advokatpartnerselskab

T +4533340026
M +4522112059
E christopher.birk-petersen@dk.dlapiper.com